

Mateřská škola speciální, Praha 8, Štíbrova 1691

Č.j.: 72/2009

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

Na tvorbě ŠVP se podíleli všichni pedagogičtí pracovníci školy. Jako závazný vzdělávací dokument školy byl schválen a přijat na pedagogické poradě dne 28. srpna 2007.

Vypracovala:
PhDr. Marie Horázná
ředitelka školy

Aktualizace č. 1. dne 28. srpna 2008
Aktualizace č. 2. dne 26. srpna 2009

OBSAH

1. Identifikační údaje školy	3
2. Charakteristika školy	3
3. Charakteristika vzdělávacího programu	4
4. Podmínky vzdělávání	6
4.1 Věcné podmínky	
4.2 Životospráva	
4.3 Psychosociální podmínky	
4.4 Organizace jednotky	
4.5 Řízení mateřské školy	
4.6 Personální a pedagogické zajištění	
4.7 Spoluúčast rodičů	
5. Organizace vzdělávání	10
6. Vzdělávací obsah	13
6.1 Září, září, na léto jde stáří	
6.2 Postůj chvíli, budeš bílý	
6.3 Jaro dělá pokusy, vystrkuje krokusy	
6.4 Teplo je, léto je, češu třešně vestoje	
7. Doplnující programy a nabídka školy	26
8. Evaluační činnost školy	27

Literatura použitá a související

Přílohová část

1. Roční plán
2. Oblasti vzdělávání
3. Kompetence pedagogických pracovníků
4. Plán kontrolní a hospitační činnosti
5. Školní řád
6. Provozní řád
7. Vztahy s veřejností
8. Struktura vlastního hodnocení školy
9. Zpráva z vlastního hodnocení školy

1. Identifikační údaje školy

Název školy: Mateřská škola speciální, Praha 8, Štíbrova 1691
Sídlo: Štíbrova 1691/20, 182 00 Praha 8
IČ: 70102520
IZO (součást): 610350765

Zřizovatel: Hlavní město Praha
Sídlo: Mariánské nám. 2, Praha 1

Ředitel a statutární zástupce školy: PhDr. Marie Horázná

Kontakt: Tel/fax: 284 684 968; školní mobil: 731 528 984
marie.horazna@stibrova.cz
www.stibrova.cz

2. Charakteristika školy

Mateřská škola se nachází v Praze 8, Štíbrova 1691 na okraji panelového sídliště v příjemném a klidném prostředí plném zeleně. Je umístěna do přízemní budovy finského typu, kolem ní je zahrada o rozloze více jak 5000 m². Škola je určena především dětem se zdravotním postižením. Má 4 třídy, každá o rozloze 102 m², v nich je umístěno 1,5 třídy dětí. Jedna třída je určena výhradně dětem s poruchami autistického spektra, navštěvuje ji zpravidla 8 dětí, do ostatních tří tříd jsou zařazovány děti s různým druhem a stupněm postižení či znevýhodnění, nanejvýš do počtu 18 dětí. Součástí mateřské školy je speciálně pedagogické centrum. V budově školy sídlí dvě občanská sdružení: Sdružení rodičů Klubíčko a Klub rodičů a přátel dětí s Downovým syndromem. Tento Klub registruje přes 200 členů z celé republiky, poskytuje rodinám odbornou a poradenskou pomoc a udržuje živé kontakty s rodinami postižených dětí a s odborníky u nás i v zahraničí. Mateřská škola speciální je organizovaná jako samostatný právní celek.

Hlavními partnery, se kterými škola spolupracuje, jsou Magistrát hl. m. Prahy, MČ Praha 8, OSPOD Praha 8, Pedagogická fakulta UK v Praze (MŠ má statut fakultní školy PedF UK), VOŠ a SPgŠ Evropská Praha 6, JABOK, VÚP Praha, IPPP ČR, APLA, Autistik, DC Paprsek, Středisko rané péče, Diakonie CČE, speciálně pedagogická centra, pedagogicko psychologické poradny a speciální školy v regionu Praha.

Historie školy v datech

- 1960 – založení zvláštní třídy pro děti s mentálním postižením při MŠ v Praze 8, Náhorní ulici (první zvláštní třída v Československu)
- 1982 – zrušení tříd pro zdravé děti – Zvláštní mateřská škola; přerušen proces integrace
- 1983 – stěhování MŠ do ulice Štíbrova v Praze 8
- 1991 – postupné přijímání dětí zdravých, v omezeném počtu a na žádost rodičů – obnovena tzv. „obrácená integrace“
- 1992 – otevření Speciálně pedagogického centra a první půjčovny hraček a speciálních pomůcek v Československu
- 1996 – dokončena přístavba pro SPC
- 1997 – zahájen svoz dětí osobním autem (auto získáno jako sponzorský dar)
- 1997 – vybudování relaxační a stimulační místnosti (sponzorský dar)
- 2000 – škola začíná hospodařit v podmínkách právní subjektivity

- 2002 – koncipován první školní vzdělávací program v souladu s RVP PV
- 2002 – otevření 1. třídy pro děti s poruchami autistického spektra
- 2003 – rekonstrukce školní zahrady (financováno sponzory)
- 2004 – celková rekonstrukce školní kuchyně (financováno zřizovatelem)
- 2009 – otevření další třídy pro děti s poruchami autistického spektra

3. Charakteristika vzdělávacího programu

*řekni mi a já zapomenu
ukaz mi a já si zapamatuji
nech mne to udělat a já pochopím*
čínské přísloví

Vzdělávací program naší školy má svoji tradici v tzv. „obrácené integraci“, neboli nabídce integračního prostředí - přijímáme především děti se zdravotním postižením či znevýhodněním, v omezeném počtu rovněž děti bez postižení. Od školního roku 2002/2003 koncipujeme školní vzdělávací program na základě RVP PV č.j.:14132/01-22, VÚP Praha, březen 2001. První ŠVP byl vytvořen na jeden školní rok, další na období 3 let. Ode dne 1.9.2007 je povinností mateřských škol mít vytvořený vlastní školní vzdělávací program. Výchoziskem pro vzdělávací program naší školy je Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání z roku 2004.

Snahou pedagogů školy je vytvořit vzdělávací program školy v souladu s rámcovými cíli RVP PV tak, aby:

- respektoval a rozvíjel přirozenou schopnost dítěte učit se a jeho touhu po poznání okolního světa,
- poskytl dětem informace o postojích, vztazích a hodnotách, na nichž je založena naše společnost.
- umožnil dětem seberealizaci, sebeprosazení, získat sebejistotu, osobní samostatnost a schopnost projevat se jako samostatná osobnost.

Určitým prostředkem k dosažení uvedených cílů (výstupem) je získávání klíčových kompetencí, důležitých pro osobní rozvoj každého dítěte. V předškolním vzdělávání se jedná o položení jistého základu, který bude v dalších vzdělávacích úrovních rozvíjen.

1. kompetence k učení – různými formami motivace, navázáním a udržením očního kontaktu aj. učíme děti se soustředit, získávat elementární poznatky o okolním světě, umět se zeptat na předmět svého zájmu, aktivně hledat odpovědi;

2. kompetence k řešení problémů – učíme děti řešit problémy související se známými, popř. opakujícími se situacemi formou hledání, pokusů, experimentů; vedeme je k poznání, že svým aktivním přístupem mohou řadu věcí a jevů ovlivnit, že nejsou pouhými pasivními příjemci;

3. kompetence komunikativní – řada dětí v naší mateřské škole má výrazné problémy v komunikaci: často je příčinou zdravotní postižení, někdy nedozrálост CNS; dáváme dětem dostatek příležitostí k řečovému projevu, poskytujeme jim pestrý a správný mluvní vzor, snažíme se o bohatost vnitřní řeči, obsahové stránky (nejen expresivní složky) komunikace; pokud je řeč značně omezena nebo není rozvinuta, přistupujeme k augmentativním metodám (vizuální podpora – znaky, gesta, piktogramy, obrázky...) vždy doprovázeným mluvenou řečí; formy: individuální logopedická péče, skupinová práce ve třídě, metoda dle Elkonina, program Bord Maker, Makaton, poslech, prohlížení knih a encyklopedií, PC aj.;

4. kompetence sociální a personální – učíme děti odpovídat za svoje jednání (starší děti si samy vytvářejí pravidla soužití ve třídě), podporujeme dětská přátelství, vedeme je

ohleduplnosti k druhým, pomoci slabším; snažíme se jim zprostředkovat zkušenost, že každý je něčím výjimečný, pro druhé potřebný a důležitý; děti jsou vedeny k umění o pomoc/kontakt požádat i pomoc/kontakt srozumitelně odmítnout, mají příležitost vyzkoušet si „řít ne“ – respektovat a být respektován; formou návštěv obchodu, pošty, využívání MHD a dalších se děti učí pohybovat a přiměřeně reagovat v běžných společenských situacích;

5. kompetence činnosti a občanské – učíme děti hrát si nejen vedle sebe, ale spolu, vytvářet a rozvíjet hru, vzájemně respektovat své role; dětem dáváme příležitost pocítit příjemné důsledky z aktivity a činnosti, posilujeme jejich aktivní přístup k okolnímu dění; seznamujeme děti se skutečností, že lhostejnost, nevšímavost a pohodlnost mají rovněž nepříznivé důsledky.

Volbu metod a výchovných postupů zcela přizpůsobujeme individuálním potřebám a možnostem dětí se speciálními vzdělávacími potřebami. Za účelem dosažení stanovených cílů používáme tyto prostředky, formy a metody práce:

- **hru** jako dominantní činnost dítěte předškolního věku,
- **individuální přístup** s ohledem na specifické možnosti každého dítěte, vč. podporování a rozvíjení talentovaných dětí,
- **speciálně pedagogické metody** – reedukaci, kompenzaci a rehabilitaci, využití speciálních rehabilitačních pomůcek a didaktických materiálů,
- **zachování integračního prostředí** nevyjímaje děti z různého sociokulturního prostředí,
- **spolupráci s rodiči** - rodičovské schůzky, řízené rozhovory, neformální kontakty, společné aktivity, besídky,
- **spolupráci s pracovníky SPC**, jež je součástí mateřské školy speciální,
- **spolupráci s dalšími odborníky a organizacemi** tuzemskými i zahraničními,
- **zkušenosti a vysokou odbornost** pedagogického personálu.

Principy přístupu k dítěti:

- dítě je hodnotou, jejíž cena může stoupat úměrně s počátečním vkladem
- dítě je jedinečnou a neopakovatelnou osobností, která má právo být sama sebou a být kladně přijímána bez ohledu na eventuální postižení, oslabení nebo ohrožení
- vztah učitelky a dítěte je založen na relativně rovnocenném partnerství, vstřícné komunikaci a důvěře
- případná korekce chování by měla být citlivě zvážena a použita v co možná nejmenší míře
- styk s vrstevníky a sociální zkušenost dává dítěti možnost porovnávat se s ostatními, poskytuje mu příležitost k seberealizaci, učí vyrovnávat se s požadavky a pravidly skupiny, reagovat a brát ohledy na druhé
- příprava dítěte na vstup do školy není vyčleňována jako určitý program, ale probíhá soustavně jako přirozené rozvíjení a podněcování schopností dítěte
- podstatná není suma dovedností, ale schopnost jich využít a uvádět je do vztahů
- výchova v MŠ je otevřený systém, který doplňuje rodinnou výchovu a s rodinou jako rovnocenným partnerem spolupracuje
- mateřská škola posiluje sebedůvěru rodičů v jejich vlastní schopnost výchovy
- učitelka prokazuje zdravou sebedůvěru, osobní zodpovědnost a komunikativní jednání

Mateřská škola se snaží naplňovat zásadu rovnoprávného přístupu každého dítěte k předškolnímu vzdělání v posledním roce před vstupem do školy, vzhledem k zaměření školy upřednostňujeme děti s postižením

4. Podmínky vzdělávání

4.1 Věcné podmínky

Prostorové podmínky mateřské školy jsou dostatečně velké a vyhovující pro skupinové i individuální činnosti dětí. Prostředí tříd je přizpůsobeno zdravotnímu postižení dětí, je vybaveno speciálními hračkami, pomůckami a nábytkem, které splňují hygienické i bezpečnostní podmínky. Převážná část hraček a pomůcek je umístěna v nízkých policích, aby si je děti mohly samy brát a také samostatně ukládat. Vybavení je účelné pro hru (jako hlavní činnost dětí) i pro odpočinek, je zdravotně nezávadné a esteticky sladěné. K estetickému vzhledu prostředí přispívají rovněž výtvary dětí, jejich práce jsou umístovány v prostorách tříd i šaten, aby byly dostupné na pohled jak dětem, tak jejich rodičům. Nedílnou součástí mateřské školy je prostorná a moderně vybavená kuchyně, kancelář vedoucí školní jídelny, ředitelna, sauna, dílna s keramickou pecí, tématické kabinety, pracovna logopedky, kabinet pro individuální práci, školnický byt, v SPC kancelář a herna, půjčovna hraček, pracovna psycholožky, místnost pro rehabilitaci, relaxační a stimulační místnost, tzv. bílý pokoj.

K dalšímu materiálně technickému vybavení náleží: televize, video, 2x videokamera, fotoaparát, digitální fotoaparát, 6x PC, kazetové magnetofony, CD přehrávač, radia, gramofon, keramická pec, dětská a učitelská knihovna, osobní auto sloužící ke svozu dětí.

Na školní budovu bezprostředně navazuje zahrada, která splňuje podmínky pro pohybové a další aktivity dětí. Na školní zahradě jsou dřevěné herní sestavy, jejichž využívání zlepšuje tělesnou kondici dětí. Dřevěné vybavení zahrady je třeba každoročně udržovat, provádět nátěry, dvě houpačky je nutné vyměnit. Práce byly zahájeny v červnu 2009, vzniklé problémy s podzemním prostorem zapříčinily, že se drobná stavba vleče. Předpokládané vyřešení – září 2009.

4.2 Životospráva

Ve školní kuchyni, kompletně zrekonstruované v létě 2004, pracují vyučené kuchařky a na částečný úvazek vedoucí ŠJ. V její kompetenci je příprava jídelníčku s vyváženou stravou podle směrného jídelníčku a dohled na dodržování předepsaných technologií přípravy jídel. Jídlo se připravuje v centrální kuchyni (součást školy), odkud se vozí do připraven k jednotlivým třídám. Některým dětem je třeba jídlo porcovat na menší části, některým mixovat, pro některé se připravuje jídlo s omezením určitých potravin. Děti jsou k jídlu motivovány, nikoli nuceny. Naším záměrem je zajistit dětem pitný režim v průběhu celého dne. V závislosti na kvalitě ovzduší chodí děti denně ven, snažíme se jim poskytnout dostatek volného pohybu na školní zahradě i v přilehlém lesoparku.

Děti se scházejí od 7 hodin, a to ve svých třídách, pokud tomu nebrání organizační změny. Snahou učitelek je individuální přístup ke každému dítěti, což se právě v ranních hodinách při příchodech jednotlivých dětí může dařit nejlépe. Je zde rovněž prostor pro vedení individuálních rozhovorů, kdy učitelka věnuje pozornost jednomu konkrétnímu dítěti. V průběhu dne se snažíme dětem nabídnout atraktivní program s dostatečným množstvím kvalitních podnětů, střídají se řízené a neřízené činnosti jak v prostorách tříd, tak na školní zahradě či v blízkém okolí. Děti se ve škole stravují 3x denně formou dopolední přesnídávky, oběda a odpolední svačiny. K odpolednímu odpočinku se děti scházejí ve třech třídách, čtvrtá třída slouží k náhradním, individuálním a doplňkovým aktivitám pro děti s nižší potřebou spánku (výtvarné a pracovní techniky, práce s keramickou hlinou, grafomotorická cvičení, canisterapie, klidné hry). Provoz školy je ukončen v 17 hodin.

4.3 Psychosociální podmínky

Záměrem všech zaměstnanců je vytvořit dětem takové podmínky, aby se v mateřské škole cítily dobře, spokojeně a bezpečně. Jejich vzájemný vztah je založen na důvěře, taktu a ohleduplnosti, je nepřijatelné jakékoli podceňování nebo zesměšňování dětí. Pedagogové se snaží zajistit postupnou adaptaci novým dětem a to ve spolupráci s pracovníky SPC a za účasti rodičů, budou-li si to přát. Adaptace je podpořena pravidelným denním programem, který je zároveň natolik flexibilní, že umožňuje přizpůsobení aktuálním potřebám dětí. Pedagogové se při své přímé pedagogické činnosti snaží zohlednit individuální potřebu spánku a odpočinku dětí v průběhu celého dne, připravují vhodný program pro děti s nižší potřebou spánku v době odpoledního odpočinku.

Všichni pracovníci školy a SPC dbají nejen na vytváření podnětného prostředí pro komplexní rozvoj dětí, ale i na respekt, toleranci a přátelskou atmosféru, ve které se cítí dobře jak děti, tak jejich rodiče.

4.4 Organizace jednotky

Převážnou část pracovní doby pedagogických pracovníků tvoří přímá pedagogická činnost, během níž se pedagogové plně věnují dětem. Ve třídě jsou vždy minimálně dva pedagogové (učitelka a asistentka pedagoga), pokud se některá potřebuje vzdálit, vždy o svém záměru informuje kolegyni. Při plánování činností se učitelky snaží zohlednit možnosti, zájmy a speciální vzdělávací potřeby dětí. Usilujeme o to, aby děti měly dostatek času pro spontánní hru, její rozvinutí i plynulé dokončení, mají-li např. nedokončenou stavbu, mohou se k ní vrátit odpoledne či následující den. Učitelky se snaží respektovat osobní tempo každého dítěte i přirozenou dětskou zvědavost a touhu po poznání, vytvářejí podmínky pro dětskou aktivitu, objevování a experimentování. Za tímto účelem je plánování programu pružné, zohledňuje aktuální situace i náladu dětí, aby se cítily bezpečně a jistě. Děti mají možnost si hrát či pracovat individuálně, stejně jako ve dvojicích či v různě početných skupinách, učitelky pečlivě volí mezi individuálními, skupinovými a frontálními činnostmi. Naší snahou je, aby i nově přijaté děti byly ve škole spokojené, proto připravujeme cílenější využití cvičného psa, kterého si již v loňském roce oblíbily. V oblasti soukromí při osobní hygieně představují určitý problém nízké zídky mezi toaletami, ovšem z hlediska bezpečnosti a rychlého zákroku učitelky by např. kabinky nebyly vhodné. V této záležitosti se pokusíme navázat spolupráci s rodiči, zda s nimi o tom děti hovoří a co si přejí. Rovněž zaznamenáváme celkový vzrůst populace, jednotná výše toaletních míst a umyvadel je nevyhovující.

4.5 Řízení mateřské školy

Kontrolní a řídicí činnost provádí	Kompetence
Ředitelka školy	Odpovídá za chod celé školy
Zástupkyně ředitelky	Úzce spolupracuje s ředitelkou na vedení školy, spoluvytváří její koncepci, v neodkladných záležitostech zastupuje ředitelku v době její nepřítomnosti a plní další úkoly uvedené v pracovní náplni
Vedoucí SPC	Odpovídá za chod SPC, úzce spolupracuje s ředitelkou v otázkách vedení organizace a v koncepční oblasti
Vedoucí školní jídelny	Odpovídá za chod ŠJ a kuchyně
Školník	Odpovídá za opravy a údržbu školy a za práci provozních pracovníků

Organizace je řízena ředitelkou školy, která rozhoduje ve všech záležitostech týkajících se poskytování vzdělávání a školských služeb, odpovídá za odbornou a pedagogickou úroveň vzdělávání a školských služeb, odpovídá za zajištění dohledu nad dětmi ve škole. V naší škole jsou určité pravomoci delegovány na další vedoucí pracovníky: zástupkyni ředitelky, vedoucí SPC, vedoucí školní jídelny, školníka (viz tabulka).

Ředitelka vydává vnitřní předpisy, v nichž jsou obsažena pravidla a aktuální změny v chodu školy, především změny vycházející z nově platných právních předpisů. Vnitřními řídicími předpisy jsou řády, směrnice, pokyny a příkazy. Některé pokyny jsou vydávány prostřednictvím závěrů pedagogických porad. Ředitelka se snaží vytvářet podmínky pro úzkou a účinnou spolupráci s vedoucími pracovníky, posiluje jejich kompetence, respektuje jejich názor. Motivuje rovněž ostatní spolupracovníky k týmové práci, ke spolurozhodování o důležitých věcech, podporuje je a respektuje. Při plánování vychází ředitelka nejen z analýzy aktuálního stavu (analýza SWOT), ale rovněž z každoročního vlastního hodnocení školy. Záměrem ředitelky je vytvářet prostředí vzájemné důvěry, podpory, spolupráce a tolerance.

Hlavní dokumenty školy:

Rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení
Zřizovací listina
Školní vzdělávací program
Školní řád
Provozní řád školy
Směrnice a pokyny ředitelky školy
Vnitřní platový předpis
Zápisy z pedagogických a provozních porad
Kniha úrazů
Hospodářská dokumentace
Protokoly a záznamy o provedených kontrolách

Vnitřní informační systém:

- ✓ **osobní rozhovor** s každým pracovníkem dle potřeby
- ✓ **oběžník** pro rychlý a spolehlivý přenos informací všem přítomným na pracovišti
- ✓ **nástěnka** pro přenos informací s delší platností
- ✓ **miniporady** pro organizační záležitosti (jednou týdně nebo podle potřeby)
- ✓ **porady vedení školy** podle aktuální potřeby
- ✓ **pedagogické/provozní porady** podle plánu porad

Vnější informační systém:

- ✓ **webové stránky** poskytují informace dlouhodobějšího charakteru
- ✓ **informace pro rodiče** v šatnách – operativní zprávy
- ✓ **individuální rozhovory s rodiči** – pro každodenní přenos informací
- ✓ **podklady pro výroční zprávu** zřizovatele
- ✓ **výkazy** – zahajovací, platové, o úrazovosti, o stravování...
- ✓ **spolupráce se zřizovatelem**
- ✓ **spolupráce s jinými organizacemi**

4.6 Personální zajištění

Mateřská škola je šestitřídní, provoz v každé třídě zajišťují dvě učitelky. Mateřská škola však disponuje pouze čtyřmi místnostmi označenými jako třídy, proto je v každé místnosti 1,5 třídy dětí a 3 učitelky, které zajišťují celodenní provoz. Mateřská škola zaměstnává rovněž

asistentky pedagoga. Naší snahou je, aby ve škole působili pedagogové, kteří mají předepsanou odbornou kvalifikaci. Učitelky, kterým chybí, si ji průběžně doplňují. Všichni pedagogičtí pracovníci pracují na svém celoživotním vzdělávání, což ředitelka v rámci rozpočtu a organizačních možností školy podporuje. Specializované služby - rehabilitace, logopedie, psychologická diagnostika a intervence jsou zajišťovány odbornými pracovníky našeho SPC, popř. jiných organizací.

Mateřská škola

Pedagogičtí pracovníci: ředitelka, učitelky, asistentky pedagoga;
Nepedagogičtí pracovníci: rozpočtářka, školník, uklízečky, řidič;

Školní jídelna: vedoucí ŠJ, kuchařky;

Speciálně pedagogické centrum

Pedagogičtí pracovníci: vedoucí SPC, speciální pedagogové, psychologové;
Nepedagogičtí pracovníci: metodik pro pohybový vývoj, sociální pracovník;

Pokyny /požadavky vedení školy na pedagogické pracovníky mateřské školy

- ✓ vzdělání v oboru speciální pedagogika, především v psychopedii a logopedii, vítáno vzdělání v oboru předškolní pedagogiky
- ✓ hodnotový systém zaměřený na zdraví a život každého dítěte
- ✓ disponovat fyzickou zdatností a psychickou odolností, být vyžralou osobností
- ✓ plně využívejte svoji odbornost a dle možností prohlubujte svoji kvalifikaci
- ✓ říďte se školním vzdělávacím programem, realizaci zajišťujte podle svého třídního vzdělávacího programu
- ✓ připravujte se na přímou pedagogickou činnost, promyšleně volte didaktické, rehabilitační či kompenzační pomůcky
- ✓ v průběhu přímé pedagogické činnosti za všech okolností pečujte o zdraví a životy svěřených dětí, jako učitelka bezvýhradně odpovídáte za jejich bezpečnost
- ✓ sledujte a hodnotěte výsledky své práce a individuální pokroky dětí
- ✓ využívejte aktuálních situací k výchovným a vzdělávacím účelům
- ✓ snažte se zajistit vše tak, aby se děti cítily v pohodě (fyzické i psychické)
- ✓ zajistěte dětem dostatek podnětů k učení a radost z něho
- ✓ posilujte sebevědomí dětí a jejich důvěru ve vlastní schopnosti
- ✓ podporujte dětská přátelství
- ✓ s každým dítětem ved'te rozhovor alespoň 1x denně
- ✓ motivujte děti k jídlu, v žádném případě je však do jídla (pití) nenut'te
- ✓ dětem s nízkou potřebou spánku nabídněte náhradní program (klidné hry u stolečku)
- ✓ usilujte o partnerský vztah mezi rodinou a školou, ved'te s rodiči průběžný dialog o jejich dítěti, informujte o jeho prospívání a rozvoji
- ✓ plňte úkoly vyplývající z popisu práce
- ✓ jednejte v souladu s vnitřními předpisy školy (řády, směrnice, pokyny ředitelky aj.)

4.7 Spoluúčast rodičů

Zaměstnanci školy se snaží vytvořit partnerský vztah se zákonnými zástupci dětí. Pravidelně je informují o dění školy i o prospívání jejich dítěte. Rodiče mají příležitost účastnit se různých programů, projeví-li zájem, mohou spolurozhodovat při plánování programu mateřské školy. Snažíme se rodiče pravidelně a dostatečně informovat o všem, co se ve škole děje. Pedagogové informují rodiče o individuálních pokrocích, společně hledají optimální výchovné a vzdělávací postupy. O případných nezdarech dítěte podávají informace s taktem a

ohleduplně, snaží se nezasahovat do soukromí rodiny s vědomím, že pracují s důvěrnými informacemi. Ve zvlášť závažných situacích, nebo přejí-li si to rodiče, je možné nabídnout služby poradenského pracoviště.

V naší mateřské škole má svou dlouholetou tradici poměrně dobře fungující Sdružení rodičů Klubíčko. Výbor klubu, složený ze zástupců rodičů každé třídy, jednatelky z řad učitelského sboru a ředitelky školy, se v každém školním roce schází čtyřikrát, je-li třeba, uskuteční se mimořádná aktuální schůzka.

Formy spolupráce:

- Rodičovská schůzka, která se koná vždy v posledním srpnovém týdnu.
- Pravidelné schůzky volených zástupců ze strany rodičů s vedením školy (3x ročně).
- Každodenní hovory pedagogů s rodiči, tématem mohou být organizační i výchovné záležitosti a jiné.
- Dotazníkové a anketní šetření (podle aktuální potřeby).
- Besídky pro rodiče (vánoční, ke Dni matek, rozloučení se školáky apod.).
- Spolupráce při organizování školních akcí, např. výletu, plavání, zahradní slavnosti...
- Spolupráce při podávání žádostí o granty.
- Pomoc rodinných příslušníků při udržování školní zahrady, drobné opravy hraček.

Pokusíme se vyhovět přání některých rodičů a dávat s dostatečným předstihem na webové stránky školy aktuální informace zejména o mimoškolních akcích. Ukazuje se, že je-li dítě dlouhodobě nepřítomné, není způsob podávání informací v šatně na nástěnce dostačující.

5. Organizace vzdělávání

Do mateřské školy speciální jsou přijímány především děti se zdravotním postižením, a to na základě doporučení poradenského pracoviště a registrujícího praktického lékaře pro děti a dorost. Pro doplnění počtu dětí a na přání rodičů je možné přijmout i děti zdravé - většinou se jedná o sourozence dětí s postižením.

Ve škole jsou v souladu se školským zákonem vzdělávány děti:

- 1) se zdravotním postižením
 - mentální retardace
 - tělesné postižení
 - poruchy řeči a komunikace
 - souběžné postižením více vadami
 - poruchy autistického spektra (PAS)
- 2) se zdravotním znevýhodněním
 - zdravotní oslabení
 - lehčí zdravotní poruchy vyžadující zohlednění při vzdělávání
- 3) se sociálním znevýhodněním
 - rodinné prostředí s nízkým sociálně kulturním postavením

U dětí se **zdravotním postižením** (eventuelně **zdravotním znevýhodněním**) zabezpečujeme tyto zásadní podmínky:

- osvojení specifických dovedností ve vztahu ke konkrétnímu postižení
- používání vhodných kompenzačních technik a pomůcek
- zvýšený bezpečnostní dohled pedagogických pracovníků
- sestavení plánu osobního růstu pro děti s těžkým stupněm postižení
- zajištění dalších potřebných podmínek podle druhu postižení

- u dětí s tělesným postižením zabezpečíme možnost jejich pohybu v prostorách školy pomocí židlí na kolečkách, bezpečné sezení na speciálních židlích, podporu fyzického rozvoje speciálními rehabilitačními pomůckami, využitím asistenta pedagoga, vytvořením podmínek pro náhradní pohybové aktivity možné v rámci jeho postižení – naším záměrem je, aby se dítě účastnilo všech společných aktivit s minimálním omezením, na žádost rodičů zajistíme odbornou rehabilitaci,
- u dětí s mentální retardací zajišťujeme individuální přístup, vhodnou motivaci, používání odpovídajících didaktických pomůcek a pracovního materiálu; MR není nemoc, nelze ji tedy léčit, ale vhodně zvolenými vzdělávacími metodami lze pozitivně působit na rozvoj kognitivních funkcí, fyzických vlastností, sociálních dovedností i celé osobnosti dítěte,
- u dětí s poruchami řeči a komunikace se snažíme zajistit individuální logopedickou péči vedoucí k nápravě výslovnosti i k celkovému rozvoji řeči dítěte, event. alternativní komunikaci, používáme speciálních logopedických pomůcek a dalšího didaktického materiálu vhodného pro rozvoj komunikace, za tímto účelem spolupracujeme s klinickou logopedkou,
- u dětí s poruchami autistického spektra vycházíme především z programu strukturovaného učení, vzdělávání těchto dětí je založeno na třech základních pilířích: na struktuře prostoru, času a činnosti, na vizuální podpoře, na individuálním přístupu.

U dětí se **sociálním znevýhodněním** přizpůsobujeme obsah vzdělávání i podmínky jejich speciálním potřebám:

- snažíme se reagovat na sníženou sociální adaptabilitu dítěte,
- úzce spolupracujeme se zákonnými zástupci dítěte a ostatními členy rodiny, popř. se sociálními pracovníky,
- uplatňujeme zvýšený individuální přístup v konkrétní výchovné oblasti (např. návyky při stravování, hygieně, sebeobsluze, rozvoj řeči aj.),
- je-li třeba, sestavíme individuální plán osobního růstu upravující a zohledňující konkrétní vzdělávací oblast,
- informujeme rodiče o možnosti využít přípravné třídy základní školy, o integraci dětí do běžného vzdělávacího proudu, o možnosti vzdělávání ve speciálních školách a o dalších podpůrných přístupech české vzdělávací soustavy.

Děti jsou sdruženy ve 4 třídách:

- ✓ Sluníčka (2 učitelky, 2 asistentky pedagoga) – třída je určena především dětem nejmladším a těm, které přicházejí z rodiny, nejsou zvyklé na skupinové vedení. Hlavní programovou náplní je pozvolná a nenásilná adaptace dětí na nové prostředí, seznámení se s denním režimem mateřské školy, získání základních dovedností a určité samostatnosti v sebeobsluze, získání zkušeností v sociální oblasti a v komunikaci s vrstevníky i dospělými osobami. Ve třídě je denně přítomen pes vycvičený pro canisterapii, který má na děti pozitivní vliv.
- ✓ Myšky (3 učitelky, 1 asistentka pedagoga) – třída je věkově smíšená, je určena především dětem s výraznými problémy v oblasti dorozumívání. Jako hlavní vzdělávací metoda je používána struktura, dále makaton (mluvená řeč doprovázená ustálenými gesty) a individuální přístup. Učitelky i děti pracují s počítačovým programem Board Maker, využívají dotekovou obrazovku a speciální myš, mají k dispozici sešity s nabídkou činností, učitelky uplatňují poznatky z metody VOKS

(výměnný obrázkový komunikační systém). Společnost dětem dělají dvě samičky osmáka.

- ✓ Zajíčci (3 učitelky, 1 asistentka pedagoga) – třída je určena předškolním dětem a dětem s odkladem školní docházky. Hlavním záměrem třídního vzdělávacího programu je podporovat zvědavost dětí a jejich přirozenou touhu po učení, aktivity jsou zaměřené na rozvoj kognitivních funkcí, komunikativních kompetencí a sociálních dovedností. Cílený a promyšlený vzdělávací program přirozeným a nenásilným způsobem připravuje děti pro školní práci. Ve třídě je králík, s nímž děti navazují malá přátelství.
- ✓ Hrášci (4 učitelky) – třída je věkově smíšená, je určena pro děti s lékařskou diagnózou autismus a dalšími pervazivními vývojovými poruchami. Metodika práce vychází z TEACCH programu, využívá metody strukturovaného učení, které dětem napomáhá orientovat se v našem, pro ně chaotickém, světě. Jde o vytvoření systému, struktury, která odpovídá dítěti na otázky kdy, kde, co, jak a jak dlouho bude dělat. Dětem jsou sestavovány individuální režimy dne, které jsou znázorněny pomocí konkrétních předmětů, fotek či piktogramů označujících jednotlivé činnosti. Velký přínos vidíme i v navazování spolupráce a komunikace se psem. Děti se učí, jak přistoupit ke známému psovi a vytvářejí se základy zdravého respektu k cizím psům.

Mateřská škola nabízí **integrační prostředí** pro děti se zdravotním postižením, zdravotním znevýhodněním, sociálním znevýhodněním a děti zdravé. Prvořadým úkolem pedagogických pracovníků je vytvořit každému dítěti optimální podmínky k rozvoji jeho osobnosti, k učení i ke komunikaci a pomoci mu, aby dosáhlo co největší samostatnosti. K naplnění stanovených cílů využíváme především těchto pomocných faktorů:

- vysokou kvalifikovanost a mimořádné osobní nasazení pedagogických pracovníků,
- vysoce profesionální a lidský přístup
- zvýšený počet pedagogických pracovníků ve třídě - asistenti pedagoga (+EVS)
- snížený počet dětí ve skupině,
- upravené prostředí tříd,
- upravenou životosprávu dětí (zejména respektování individuálních potřeb při střídání aktivity a odpočinku),
- příznivé psychosociální klima,
- vhodnou organizaci vzdělávání,
- spolupráci školy s rodinou,
- uplatňování poznatků z oboru školský management při řízení školy.

Kritéria přijímání dětí do speciální mateřské školy

1. postižení dítěte (druh, stupeň)
2. věk dítěte
3. skutečnost, zda dítě navštěvovalo SPC, zda již dochází do některého zařízení a jaké tam má podmínky pro svůj rozvoj vzhledem ke zdravotnímu postižení
4. potřeby rodiny, především sociální

Hlavním kritériem pro zařazování přijatých dětí do tříd je jejich postižení: snahou je, aby ve třídách byly druhy postižení zastoupeny rovnoměrně. Přednostně přijímáme do mateřské školy děti, které navštěvují naše SPC. Dalšími podstatnými kritérii jsou věk dětí, popř. společenské potřeby rodiny.

Poněkud odlišný postup je zavedený ve třídě Hrášci, která je koncipována jako věkově heterogenní třída pro děti s poruchami autistického spektra. Přijímání dětí je zcela

individuální, rozhoduje diagnóza, věk, skutečnost, zda dítě již některou vzdělávací institucí navštěvuje, jaké v ní má vytvořené podmínky a s jakou perspektivou mohou rodiče počítat. V úvahu bereme i stávající sestavu dětí ve třídě, snahou je vytvořit dětem optimální prostředí pro jejich rozvoj.

6. Vzdělávací obsah

Vzdělávací obsah ŠVP je členěn do čtyř integrovaných bloků (6.1 – 6.4) s libovolným počtem témat představujících nabídku, kterou učitelky užívají, rozšiřují, tj. tvůrčím způsobem rozpracovávají v třídních vzdělávacích programech s ohledem na konkrétní skupinu dětí. Pro děti s těžším stupněm postižení jsou vypracovány plány osobního růstu (POR). Vzdělávací nabídka představuje určité penzum témat, z něhož mohou učitelky čerpat při tvorbě TVP a POR. Učitelky respektují individuální vzdělávací potřeby jednotlivých dětí, jejich věkové zvláštnosti, sociální zkušenosti i celkovou úroveň rozvoje. Nabízená témata se mohou nejen prolínat, ale v průběhu školního roku v různých obměnách i opakovat, aby byla dětem poskytnuta příležitost pojmout téma osobitým způsobem, vidět je v nových souvislostech a tím je i lépe pochopit. Podobně pracujeme se vzdělávacími cíli a klíčovými kompetencemi, které rovněž prolínají celým vzdělávacím procesem.

6.1 Září, září, na léto jde stáří

6.1.1

Název: Moje třída

Záměr: Dítě se učí odloučit na určitou dobu od svých blízkých, seznamuje se s novým místem, novými lidmi (dětmi, učitelky), učí se komunikovat, podělit se o hračku, navazovat sociální vztahy, podpora kladného vztahu k vrstevníkům.

Cíl: adaptace dítěte na nové prostředí a bezpečná orientace v něm, seznámení s pravidly chování ve vztahu k druhým lidem, vnímání druhých dětí jako partnerů

Nabídka intelektových činností: hry, písničky na procvičování paměti; „Jak se jmenuješ?“, poznám a pojmenuji svoji značku, zahájení četby na pokračování, Hned po ránu pro písničku, Tú tú tú auto už je tu, Jedna dvě tři čtyři pět, učím se znát jména svých kamarádů, jméno třídního zvířátka

Nabídka praktických činností: nácvik a trénování osobní hygieny a sebeobsluhy, správné návyky při oblékání, mytí a jídle, dodržet jednoduché pravidlo, PH „Domečky“, překážková dráha, koulení míče kamarádovi, hra v kuchyňce, s auty, s legem..., seznamování se s hračkami a vybavením třídy, učím se hračku vypůjčit a také vrátit na původní místo, malování oblíbené hračky, staráme se o zvířátko (pes, osmáci, zajíc)

Očekávané výstupy: dítě je schopno strávit den bez své rodiny, komunikuje s učitelkami i s ostatními dětmi, zná jejich jména, umí požádat o hračku i ji uklidit, je samostatné při osobní hygieně, sebeobsluze, jídle, má pozitivní vztah k třídnímu zvířátku

6.1.2

Název: Naše školka

Záměr: Dítě poznává další zaměstnance školy a jejich práci, navazuje kontakty, učí se přiměřeným způsobem komunikovat, učí se chápat, že každý má ve společnosti určitou roli

Cíl: adaptace dítěte na nové prostředí a bezpečná orientace v něm, umět vyřídít vzkaz či zprávu, procvičování jemné a hrubé motoriky

Nabídka intelektových činností: co dělá paní kuchařka, uklízečka, školnice..., pantomima – povolání, KK – co se mi ve školce líbí/nelíbí a proč, píseň Jak si vlastně povídáme, Tancovala žížala, Červený šátečku

Nabídka praktických činností: prohlídka částí budovy, návštěvy v jiných třídách, vyřizování drobných vzkazů, hra v kuchyňce, hra na úklid..., taneček Červený šátečku, potiskování látky – výroba šátku

Očekávané výstupy: dítě pozná kuchařku, uklízečku, školnici, řidičku, logopedku, fyzioterapeutku, ředitelku, má představu o práci každé z nich, umí je pozdravit, vyřídít krátký vzkaz

6.1.3

Název: Co vidím z okna

Záměr: dítě se seznamuje s blízkým okolím mateřské školy a učí se v něm orientovat, zvyšuje svoji samostatnost, učí se respektovat předem stanovená pravidla

Cíl: větší osamostatnění dítěte, rozvoj odvahy a pohybových schopností, rozvoj smyslů - zraku

Nabídka intelektových činností: seznámení s bezpečnostními pravidly, bezpečnost na cestě a silnici, roční období, změna počasí, „Co si oblékneme“, hry na procvičování paměti (Když jdu na zahradu, obléknu si...)

Nabídka praktických činností: pobyt na školní zahradě, využívání prolézaček a dalších prvků pro fyzický rozvoj dítěte, procházky po blízkém okolí, kresba „S čím jsem si hrál/a na zahradě“

Očekávané výstupy: dítě se orientuje v blízkém okolí školy, respektuje předem stanovená, vysvětlená a skupinou dětí přijatá pravidla

6.1.4

Název: Vzpomínky na léto

Záměr: dítě rozvíjí svoji paměť a komunikační schopnosti, učí se zachovat vzpomínky, rozvíjí svoje citové vnímání a prožívání, rozvíjí lokomoční pohyby, učí se vědomě relaxovat, odpočívat

Cíl: rozvoj paměti a citového vnímání, rozvoj řeči, rozvoj chápání časových pojmů, zdokonalování pohybových dovedností,

Nabídka intelektových činností: rozvoj řeči - vyprávění zážitků, můj kamarád z prázdnin, „Hřej sluníčko“, prohlížení fotografií a pohlednic, práce s pojmy včera-dnes, bylo-je,

Nabídka praktických činností: malování zážitků, vody, letních sportů a aktivit, nácvik relaxace, sportovní hry na zahradě, skládání puzzlů s časovou posloupností

Očekávané výstupy: dítě chápe elementární časové pojmy (včera, dnes, teď), umí si vybavit zážitek z nedávné minulosti a vyprávět o něm

6.1.5

Název: Podzim už je mezi námi

Záměr: dítě poznává a verbalizuje znaky podzimu, všímá si rozdílů v počasí, v teplotě

Cíl: vytvoření elementárního povědomí o přírodním prostředí, rozvíjení fantazie dítěte, záměrné pozorování dění kolem sebe

Nabídka intelektových činností: Kam se schovávají broučci, báseň Ťuká ťuká deštík, E. Petiška: Vlád'ův drak, Dešťové kapičky, Podzimní vítr, Podzime vítej,

Nabídka praktických činností: podzimní korále – navlékání přírodnin, omalovánky – podzimní téma, abstraktní ztvárnění barev podzimu, PH Na houbaře, Pouštění draků, Zlatá brána, pozorování barev v přírodě, vycházka spojená se sběrem přírodnin, samostatné oblékání, obouvání v první šatně

Očekávané výstupy: dítě zvládne základní pohybové dovednosti, koordinaci pohybů ovládnutí dechového svalstva, záměrně pozoruje dění kolem sebe a soustředí se, přiměřeně komunikuje a spolupracuje s dospělými i s vrstevníky

6.1.6

Název: Vzájemně si pomáháme

Záměr: dítě se učí dívat se kolem sebe, být citlivý k potřebám druhých, požádat o pomoc, odmítnout pomoc, zorganizovat a rozvíjet hru, rozvíjí se jeho fyzická zdatnost, pocit sounáležitosti

Cíl: Osvojení si základních dovedností při navazování a rozvíjení sociálních vztahů

Nabídka intelektových činností: KK – jak si ve školce pomáháme, komu jsem pomohl a kdo mně,

Nabídka praktických činností: společná stavba věže z kostek – střídáme se, kolektivní výtvarná práce, štafetový běh

Očekávané výstupy: dítě si uvědomuje své možnosti a limity, umí si říct o pomoc, umí pomoc odmítnout, ve vztahu k druhým dětem je přátelské

6.1.7

Název: Předměty kolem nás, tvary, barvy

Záměr: dítě si vytváří popř. upevňuje o předmětech denní potřeby (oblečení, nádobí, hygienické potřeby, hračky, nábytek) a jejich využití, učí se ptát na slova, kterým nerozumí, formuluje otázky, vyjadřuje samostatně a smysluplně myšlenky, učí se co je hranaté a co kulaté, seznamuje se se základními geometrickými tvary a jejich výskytem v blízkém okolí dítěte, dítě se učí poznat a pojmenovat barvy, popř. odstíny barev, postupuje a učí se podle pokynů a instrukcí, uspořádává a třídí podle pravidla

Cíl: užívání elementárních časových pojmů – ráno, večer, teď, rozvoj jazykových produktivních dovedností –vyjadřování, poznat a pojmenovat nejznámější geometrické tvary, kultivace smyslového vnímání, vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem

Nabídka intelektových činností: popletená pohádka, poslech pohádky Hrnečku vař, O pyšné noční košilce, vypravování pohádky podle obrázků, ranní a večerní hygiena a co k ní potřebujeme, seznámení se s hračkami kamarádů, učit se naslouchat druhým, poznávání a pojmenování geometrických tvarů (kruh, čtverec, trojúhelník, popř. obdélník), barvy podzimu (vypravování, popis), pojmenovávání barev, žlutá jako..., zelená jako...

Nabídka praktických činností: manipulace s předměty denní potřeby, jejich malování, modelování, přiřazování k sobě dle jejich používání, NH: kuchyňka, pokojíček, nářadí, píseň Kuchyňská kapela, Pyšný drak, Prší prší, výroba nábytku z dřevěných kostek Můj pokojíček, PH Závody v oblékání, oblékáme kamarády, Čepičková honička, Čáp ztratil čepičku, cvičení s prvky jógy: Skřítek usínálek, G: Hrnečku vař, tématická vycházka do hračkářství, nábytku, „O mazaném másličku“ – příprava svačinky, geometrické tvary – třídění, seskupování, tvoření dvojic, rozlišování tvaru bez ohledu na barvu, přirovnání geometrických tvarů k předmětům ve třídě, zapouštění barev, malování na hedvábí

Očekávané výstupy: dítě pozná a pojmenuje tvary, barvy a předměty, které nás obklopují

6.1.8

Název: Na zahradě a v sadu

Záměr: dítě klade otázky a získává na ně odpovědi, získává představu, elementární poznatky o přírodním prostředí, konkrétně o zahradě – rostliny, živočichové, seznamuje se s prací na zahradě a učí se o jejím užitku pro člověka, učí se poznat svoje věci, počkat na ostatní děti

Cíl: vytvoření povědomí o přírodním prostředí, identifikace vlastních věcí, tolerance dítěte při čekání na ostatní

Nabídka intelektových činností: zážitky dětí z práce na zahradě, píseň „Šel zahradník“, „O Krtečkovi“, Pod naším okýnkem, Jablíčko a sluníčko, poslech básně Jablíčko se kutálelo, hádanky, co si obouváme – jaké máme druhy obuvi a její využití, proč se přezouváme

Nabídka praktických činností: návštěvy zahrady (ovocného sadu), hra na obchod OZ, shrabování listů na zahradě, výroba papírového košíku, PH Běží koza rohatá, cvičení s prvky jógy – Jak dozrála švestička, grafomotorika – kroužení (Jablíčko a sluníčko), návštěva obchodu s obuví, obtisk boty do hlíny při procházce venku, hledání párů bot – skutečných a na PL, rozlišování a pojmenování druhů obuvi – polobotky, bačkory, holínky, sandále, pantofle (tretry, lyžáky, brusle, boty do vody...), učíme se obouvat ve vstupní šatně

Očekávané výstupy: dítě má jasnou představu, co je zahrada (sad), zná a pojmenuje zahradní plody, má představu o práci na zahradě, pozná vlastní věci/boty/části oděvu, pozná a umí pojmenovat různé druhy obuvi

6.1.9

Název: Ovoce a zelenina, plody podzimu

Záměr: dítě se učí poznat a pojmenovat různé druhy ovoce a různé druhy zeleniny, učí se rozlišovat, co je ovoce a co zelenina, získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení

Cíl: vytvoření povědomí o přírodních produktech, rozvoj jemné motoriky, koordinace ruky a oka, chápání elementárních časových pojmů – léto, podzim

Nabídka intelektových činností: třídění, přiřazování, seskupování různých druhů ovoce a zeleniny, „Měla babka“, poslech „Koulelo se“, Koulela se brambora, Vezmi žlutou tužku, Cib, cib, cibulenka, rozlišování kulatého a podlouhlého tvaru, vymýšlíme s dětmi hádanky o zelenině

Nabídka praktických činností: ochutnávání a experimentování – poznávání rozličných chutí, návštěva obchodu s ovocem a zeleninou - nákup, hra na obchod s OZ, výroba ovocného salátu, vaření bramboračky (!bezpečnost při práci s nožem!), vytrhávání hrušky z papíru, PH Kompot

Očekávané výstupy: dítě umí pojmenovat běžné druhy ovoce a zeleniny, rozlišuje co je ovoce a co zelenina

6.1.10

Název: Pole a louky

Záměr: dítě soustředěně pozoruje/učí se, získává představu o přírodním prostředí, konkrétně o poli a louce – rostliny, živočichové, seznamuje se s prací na poli a učí se o jeho užitku pro člověka, učí se vyjadřovat svoji představivost a fantazii v dramatických činnostech

Cíl: vytvoření povědomí o přírodním prostředí, rozvíjení paměti, chápání prostorových pojmů (před, za, hned pře, hned za, mezi, první, poslední),

Nabídka intelektových činností: poslech „Kuřátko a obilí“, dramatizace „O veliké řepě“, rozdíl: malý – velký, porovnávání zvířat podle velikosti, pojmenování a třídění zvířat na obrázku

Nabídka praktických činností: vycházka do polí (jízda vlakem a pohled na pole), modelování klasu, PH Myšičko myš, Kopu kopu brambory, hra Kdo se schoval?, G: čáranice - jak běhali zajíci,

Očekávané výstupy: dítě vědomě napodobuje pohyby, soustředí se při poslechu i při dramatizaci, záměrně pozoruje přírodu a všímá si jejích změn

6.1.11

Název: Les a jeho plody, zvířata v lese

Záměr: dítě získává představu o přírodním prostředí, konkrétně o lese – zvířata, plody, učí se o jeho užitku pro člověka, dítě vyvíjí úsilí, záměrně si zapamatuje/učí se

Cíl: vytvoření povědomí o přírodním prostředí, podpora fantazie

Nabídka intelektových činností: děti vyprávějí o lese, co je to les, zvířátka v lese, lesní plody, houbaření, poslech Ezopovy bajky, četba o lesních strašidélkách, proč je les užitečný, co by nám chybělo bez lesa

Nabídka praktických činností: vycházka do lesa, stavění domečků pro skřítky, krmení zvířátek v lese, výroba zvířátek z kaštanů, malování lesního strašidélka, modelování houby, práce s přírodninami (bukvice, žaludy aj.), PH Veverko hop, Na jelena, Bedla, G: navíjení – koruna stromu,

Očekávané výstupy: dítě záměrně pozoruje přírodu a všímá si jejích změn, soustředěně poslouchá bajku, zachovává správné držení těla, koordinuje lokomoci

6.1.12

Název: Listy padají, draci létají, ptactvo odlétá

Záměr: dítě rozvíjí receptivní jazykové dovednosti, procvičuje jemnou i hrubou motoriku, seznamuje se se slovy stejně znějícími, avšak s různým významem

Cíl: rozvoj receptivních jazykových dovedností, poznávání vlastních citů, rozvoj schopnosti sebeovládání

Nabídka intelektových činností: Foukej foukej větříčku, Listopad listopad, Vlaštovičko leť, Vyletěl si pyšný drak, homonyma: drak-drak, list-list, kohoutek-kohoutek, liška-liška, zámek-zámek, koruna-koruna, kolo-kolo, pozorování změny výrazů ve tváři při různých emocích,

Nabídka praktických činností: lisování a lepení spadlých listů, výroba/kreslení papírových draků, vázání mašlí na dračí ocas, pouštění draka na louce, „dráčkování“- lepení listů, dokreslení, cvičení „Stromy ve větru“, zkoušení úsměvu, zamračení, údivu..., změny polohy těla

Očekávané výstupy: dítě rozlišuje slova souznačná, umí přiměřeně věku ovládat svoje city, pozná co který výraz ve tváři znamená, koordinuje pohyby těla, vědomě napodobuje jednoduchý pohyb podle vzoru

6.2 Postůj chvíli, budeš bílý, protože se krásně chumelí

6.2.1

Název: Přišel k nám Mikuláš, čert a anděl

Záměr: zvládání a prožití výjimečné situace s příchodem nadpřirozených bytostí, ochrana slabších spolužáků, nacházení útěchy u dospělého, naučit se porozumět základním projevům emocí

Cíl: vytvoření povědomí o převaze dobra nad zlem (Mikuláš a anděl nás obdarují a čerta se bát nemusíme)

Nabídka intelektových činností: nácvik básniček, říkanek a písní, samostatný přednes, porozumění příslovím o čertech, hra na hudební nástroje, poznání hlavních atributů jednotlivých postav a pojmenovávání, četba pohádek a příběhů s Mikulášskou a čertí tematikou, nácvik básniček, říkanek a písní (Čertíku, Bertíku, Přišel k nám čert s Mikulášem, Čerti buší na vrata, Čert a Káča, Ententýky..., Mikuláši, Mikuláši)

Nabídka praktických činností: výroba postaviček, kresba obličejů a hlavních atributů, sestavování tří postav z částí, kresba uhlím, napodobování ladných andělských a skočných čertovských pohybů, skákání v pytlích, hudební ztvárnění jednotlivých postav (poslech vážné i veselé hudby), tance a pohybové hry (prolézání tunelem, hra na schovávanou na honěnou), pozorování výzdoby v okolí

Očekávané výstupy: překonání strachu, adekvátní chování ve stresové a ojedinělé situaci, vědomě napodobovat jednoduché pohyby, pojmenovat věci kolem sebe, naučit se z paměti krátké texty, rozvoj schopností komunikace

Rizika: vzájemné ironizování a znevažování dítěte ve skupině vrstevníků

Doporučená literatura: Jenčková: Hudební žerty s Mikulášem a čerty I. a II. Díl, Šottnerová: Adventní čas, Nepil: Pět báječných strýčků

6.2.2

Název: Vánoce, Vánoce přicházejí...

Záměr: dítě získává představu o historickém původu vánočních svátků, pranostikách, symbolech a zvycích

Cíl: zprostředkovat dětem legendu o narození Ježíšově ve formě písní a dramatizace

Nabídka intelektových činností: vytváření představ a vysvětlování předvánočních pranostik (např. Lucie a Barborka, Sv. Martin), seznamování se s vánočními symboly (Betlém, jmelí, vánoční dárky, ořechové skořápky, vánoční strom a hvězda) a zvyky (adventní věnec, zdobení stromečku, lití olova, rozkrajování jablíček, pouštění lodiček, rybí šupinky), zpívání vánočních koled, dramatické ztvárnění vánočního příběhu

Nabídka praktických činností: pečení a zdobení vánočního cukroví, výroba vánočních dekorací, dárků a přáníček, dopis Ježíškovi, nácvik vánoční besídky – tance, pohybová imitace, rytmizace, výlet na Staroměstské náměstí (k vánočnímu stromu a Betlému), návštěva vánočních trhů, prostírání vánočního stolu

Očekávané výstupy: seznámení se s vánočními zvyky a symboly, prožití radosti z očekávání a překvapení

Rizika: rozmanitost přístupů k vánočním tradicím

Doporučená literatura: Šottnerová: Vánoce, původ, zvyky, koledy

6.2.3

Název: My tři králové jdeme k vám ...

Záměr: dítě získává představu o historickém původu dalších biblických postav

Cíl: vyprávění o třech králich a jejich cestě do Betléma

Nabídka intelektových činností: poznání hlavních atributů jednotlivých postav, jména králů a darů, které nesli do Betléma, dramatizace příběhu s hudebním doprovodem (koleda), početní představy (1,2,3), pojmy méně-více-stejně

Nabídka praktických činností: výroba kostýmů a kulis, koledování po třídách, výlet do lesa (obdarovávání lesní zvěře), překonávání překážek, chůze v terénu

Očekávané výstupy: ochota přestrojit se za někoho jiného, základní informace o třech králich (koruny, dárky, cesta do Betléma), schopnost se prezentovat před neznámými lidmi, získání povědomí o lidských rasách

Rizika: nedostatečná motivace dětí k sebevyjádření a sebeuplatnění, nechut' být odlišný (např. černý král)

Doporučená literatura: Šottnerová: Zima, zvyky, obyčeje, pohádky

6.2.4

Název: Masopustní hodování

Záměr: dítě se seznamuje s dalšími tradičním svátkem zimy

Cíl: aktivně se seznámit a zapojit do příprav masopustních dnů (tučný čtvrtek – hodování, taneční neděle – tanec, maškarní úterý – masopustní průvod, popeleční středa – hledání Masopusta), rozvoj smyslového vnímání a tvůrčí fantazie

Nabídka intelektových činností: co mi chutná a nechutná, co je zdravé a co není zdravé, zamyšlení se nad sebou samým (co dělám dobře ☺), pohádka (O Koblížkovi, O třech medvědech, O Otesánkovi), vymýšlení si masky pro rozvoj fantazie, tvorba podle vzoru

Nabídka praktických činností: nákup potravin na přípravu hostiny, pečení koblížků, zábavné karnevalové hry a soutěže o ceny, tance (Kalamajka, mik, mik, Zlatá brána, písňe o

medvědovi jako hlavní postavě Masopustu), navlékání dle vzoru, výroba karnevalové výzdoby (lampióny, řetězy)

Očekávané výstupy: ochota se převléknout do masky, schopnost zapojit se do kolektivních činností, schopnost sebeoceny, vědomé napodobování jednoduchých pohybů, uvolnění se při tanci, propagace zdravého životního stylu

Rizika: nevhodné vzory ve výživě, příliš mnoho nefunkčních pravidel ve skupině

Doporučená literatura: Šottnerová: Zima, zvyky, obyčeje, pohádky

6.2.5

Název: Zimní sporty a balíme se na hory

Záměr: Příprava na pobyt na horách a možnosti sportovního vyžití

Cíl: vědět a umět vybrat vhodné oblečení na zimu a představa o tom, jaké sportovní potřeby jsou nutné k jednotlivým sportovním aktivitám, rozvoj jemné a hrubé motoriky

Nabídka intelektových činností: výběr zimního oblečení, co a jak si oblékáme, opaky (letní x zimní oblečení), co je stejné, poznávání svých věcí, skládání a úklid oblečení, balení kufru, rozřídění artefaktů k jednotlivým sportům, poznávání na obrázcích, vyjadřování se v celých větách (Co se stane, když...), učít se o bezpečnosti při sportovních aktivitách a rozpoznávání případného nebezpečí, sledování sportovních přenosů, hádanky

Nabídka praktických činností: vystřihování a lepení koláží ze sportovních časopisů, výroba oblečení (prošívání, motání, lepení, stříhání), pobyt venku (sáňkování, bobování, klouzání, koulování, bruslení, lyžování), písně a tance se sportovní tematikou (Sáně, Sněží, sněží, Jízda,...), kolektivní hry a soutěže, pantomima,

Očekávané výstupy: prohloubení samostatnosti v sebeobsluze (oblékání a obouvání), rozvoj slovní zásoby, záměrné pozorování dění kolem sebe, spolupracovat s ostatními, zvýšení fyzické kondice, zlepšení jemné a hrubé motoriky, ohleduplnost vůči druhým, dodržování pravidel při zimních radovánkách

Rizika: porušování pravidel a neohleduplnost při zimních sportech

Doporučená literatura: Kulháňková: Písničky a říkadla s tancem, Tichá: Zpíváme a hrajeme si s nejmenšími

6.2.6

Název: Když Kačenka stůně...

Záměr: seznámení se s tím, co se děje při nachlazení a jak se léčit

Cíl: ukázat dětem, že se nemusí bát lékaře a že se nachlazení dá léčit

Nabídka intelektových činností: předcházení nachlazení (správné oblékání a strava, vitamíny, otužování), příznaky nachlazení, hygienické zásady (používání kapesníku, při kašlání a kýchání), stonání v posteli, podávání léků, měření teploty, počítání kapek, příprava vaření čaje (cukr, med, citrón), poslech pohádek, zpívání ukolébavek, utěšování nemocného

Nabídka praktických činností: výroba a dekorace peřinky či hrnku, spojování bodů, kreslení smutného a veselého obličejů, péče o nemocnou Kačenku (panenka – převléknout do pyžama, vázání šátku, vyprávění pohádky, měření teploty), hra na lékaře, relaxace

Očekávané výstupy: dodržování hygienických zásad a léčebného režimu, umět ukázat, co mě bolí a kde, návštěva lékaře bez obav

Doporučená literatura: Kopecká: Veselé básničky, Básničky od srdíčka

6.2.7

Název: Hú, hú, hú, zima už je tu

Záměr: dítě poznává a pojmenovává znaky zimy, všimá si rozdílů v počasí, v teplotě

Cíl: charakterizovat základní znaky zimy a péče o zvířata v zimě

Nabídka intelektových činností: písničky a básničky se zimní tematikou (Grónská zem, Dva mrazíci...), znaky zimy, pokusy s vodou, tvoření jednoduchých rýmů, povídání o zvířatech v zimě, čím se v zimě živí, protiklady (studený – teplý, tma - světlo), porovnávání velikostí

Nabídka praktických činností: výroba lojové koule, výroba sněhuláka, zimních vloček, stříhání papíru, výroba iglů z cukru zapouštění barev, trhání papíru, vrány na sněhu, sypání a lepení zrní, návštěva zoologické zahrady, stavba sněhuláka, krmení zvířat a plectva, skupinové hry (Zmrzlá honička, eskymácké hrátky, Sněhulák), míčové hry (malé a velké míče),

Očekávané výstupy: záměrné pozorování přírody kolem sebe, pečování o zvěř, rozvoj smyslového vnímání a paměti, povědomí o čase

Rizika: přehlčení podněty a zážitky

Doporučená literatura: Šottnerová: Zima, zvyky, obyčeje, pohádky, Tichá: Zpíváme a hrajeme si s nejmenšími.

6.3 Jaro dělá pokusy, vystrkuje krokusy

6.3.1

Název: Zaťukalo jaro - změny v přírodě, počasí, oblečení

Záměr: Děti budou pozorovat změny v přírodě v souvislosti s ročním obdobím, vyhledávání antonym.

Cíl: Orientovat se v blízkém okolí školy. Vnímat pestrost přírody, mít povědomí o širších přírodních zákonitostech.

Nabídka intelektových činností: Pozorování a pojmenovávání změn v přírodě - sníh taje a objevují se barvy. Did. hry: Na protiklady, Čí je to bunda, čepice...? Zaznamenávání počasí. Básničky: Tání. Zimo, zimo táhni pryč. Co nám země dává. Po zimě. Děšť má hodně práce. Ráj domova (Jan Čarek). Písničky: Na jaře. Prší, prší. Vozilo se na jaře. Vzal si mrak černý frak. Hádanky: Bláto. Tráva... Poslech: Pohádka o princezně, která chtěla členku z rosy (Strom pohádek z celého světa, Čteme a recitujeme v MŠ).

Nabídka praktických činností: Měníme oblečení - vybalujeme kufr z hor a balíme na školu v přírodě. „Šití“ papírového oblečení – kalhoty, tričko... Sluníčka – využití různých výtvarných technik. Malování duhy. PH: Čáp ztratil čepičku. Na moudré sluníčko (jóga). Máme rádi (jóga). Vyprávění s pohybem (ozve-li se dané slovo, děti tlesknou...).

Očekávané výstupy: Dítě zjistí, že se příroda neustále mění a že je to přirozené. Poznává kontrasty věcí a jevů.

Rizika: Nedostatek příležitosti vidět svět v jeho dění a řádu, nedostatečné a nepřiměřené informace.

6.3.2

Název: Zvířata na jaře.

Záměr: Poznat některá lesní a domácí zvířata, všimnout si změn kolem sebe.

Cíl: Správně dýchat a koordinovat pohyby při cvičení, osvojovat si věku přiměřených a praktických dovedností, rozvoj komunikativních dovedností verbálních i neverbálních..

Nabídka intelektových činností: Jak pečuji o své domácí zvířátko, rozlišení zvířátka domácí, lesní. Kuřátko a obilí – veršovaná pohádka. Zvířátka a Petrovští – příběh, volné vyprávění, dramaturgie. Práce s knihou, encyklopedií, časopisem.

Nabídka praktických činností: Zaječí slalom, lezení po žebřinách, přelézání prolézačky, chůze po lavičce, přitahování po břicho po lavičce, prolézání strachovým pytlem, správné dýchání - zařazení prvků a cviků z jógy, (využití masážních kopečků, pytlíků z přírodnin, tyčí atd.), protažení celého těla, ploska nohy, relaxace, uvolnění, (rozcvička s balónky).

Zaječí dýchání (břišní, hrudní i kličkové) - jednotlivé cviky zařadit během dne nebo na

lehátku po spaní, jednotlivé prvky z jógy. hledání správné cesty - *labyrint*, nejprve prstem, pak tužkou (pracovní list) , třídění dokreslováním: *Co do lesa patří/nepatří* - předtištěný les, děti pracují samostatně, volí vhodné barvy *Kde bydlí zajíček?* - les, voda, louka, pole, správné rozřídění zvířátek podle prostředí, kde se nacházejí porovnávání - *stopy* - hledání stop v písku - zajíc, veverka, pes, kočka, porovnávání stop na obrázku. Pohádka *Tři prasátka*, dramatizace **Očekávané výstupy:** Ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem, prožívat radost ze zvládnutého a poznaného, být citlivý ve vztahu k přírodě, vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci a využívat je k učení.

Rizika: Manipulace dítěte tzv. pozitivními prostředky (citovými prostředky, chválením bez opodstatnění).

6.3.3

Název: Mlád'ata na jaře

Záměr: Snaha o rozvoj zvědavosti, zájem o prožitky z poznávání domácích zvířat a mlád'at. Prostřednictvím výtvarných a pracovních činností rozvíjet fantazii a tvořivost. Při třídění přírodních materiálů si děti zopakují základní matematické pojmy.

Cíl: Vést děti k lásce k přírodě, seznamovat je s novými poznatky, upevňovat jejich tělesnou zdatnost, podporovat kamarádství, toleranci, rozvíjet estetické citění. Děti se učí vnímat přírodu, která je obklopuje.

Nabídka intelektových činností: Pranostiky, hádanky. Pohybové hry: Čuníci – motivace píseň J. Nohavica, Slyšená – zvuky mlád'at. Na kukačku. Kam patří zvířátko. Na domečky. Písničky: Svěrák, Uhlíř – Zvířátka. Hrál si koťátko. Zvířátka – taneční hry s písničkami. Kvočna - taneční hry s písničkami. Když jsem já sloužil. Básnička: Mlád'ata – J. Žáček. Četba: Narodilo se štěně – K. Čapek.

Nabídka praktických činností: Modelování, frotáž struktury, procvičování smyslů - čich, hmat, sluch, zrak, chuť, třídění přírodnin dle jedné a více vlastností, skládání z papíru – zvířátka, činnosti zaměřené k seznamování se s elementárními číselnými a matematickými pojmy a jejich symbolikou. Modelování zvířátka z keramiky.

Očekávané výstupy: Získat a využívat poznatky o přírodě, uplatňovat poznatky a zkušenosti, rozvíjet komunikaci a spolupráci. Vnímat přírodu všemi smysly, být ohleduplný k druhému, umět spolupracovat ve skupině, chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat.

Rizika: Nedostatek příležitostí k poznávacím činnostem založeným na vlastní zkušenosti – hry v lese. Nedostatek času pro spontánní hru.

6.3.4

Název: Rostliny na jaře

Záměr: Dítě prožívá a uvědomuje si změny v přírodě – sníh taje, objevují se první rostliny.

Cíl: Zprostředkovat dětem poznání, bohatost a rozmanitost rostlin. Prostorové pojmy – nahoře dole, na, v, pod, nad.

Nabídka intelektových činností: Pozorování, hledání a pojmenování rozdílností vegetace, pojmenovávání jarních květin, podmínky pro růst rostlin, práce na zahradě. Písničky: Šel zahradník do zahrady. Aj tak tak, seju mák. Na tom Pražském mostě. Proč?... Básničky: Jarní. Sněženka. První sněženka (Dagmar Šottnerová – Jaro, zvyky, obyčeje). Poslech: Jak zasadily semínko (V. Čtvrtek). Jak pampeliška roste. Jaro je tady. Jak roste jako z vody (Dagmar Šottnerová – Jaro, zvyky, obyčeje).

Nabídka praktických činností: Klíčení a pozdější sázení různých semen (fazole, hrách, mák...). Pletení věnečků. Vytváření stromů a květin z papíru – stříhání, trhání, lepení. Otiskování rostlin, koláž z přírodnin. Ošetřování a přesazování květin ve třídě. Modelování květin z FIRO hmoty. GRAFO – jednotahovky květin. Jarní práce na zahradě. PH Házení

kamínků na cíl. Kopání do míče – fotbal. Jízda na kole, koloběžce. Zdolávání přírodního terénu.

Očekávané výstupy: Poznat některé květiny. Pomáhat pečovat o rostliny doma i na zahradě. Zlepšení orientace v prostoru.

Rizika: Špatný příklad dospělých – necitlivost k přírodě.

6.3.5

Název: Pohádkový týden, pálení čarodějnic

Záměr: Odlišit pohádkové bytosti od skutečnosti. Seznámit se se zvyky kolem „pálení čarodějnic“.

Cíl: Seznámení se s tradicemi, tradice „pálení čarodějnic“. Procvičení smyslů.

Nabídka intelektových činností: Jak to bylo s pálením čarodějnic – vyprávění. Pohádky O Sněhurce (která přeskakovala přes oheň), O čarodějnicích. Hádání pohádek podle indicií. Did. hra: Čarodějnice Poznej! – co se změnilo. Poslech a dramatizace klasických pohádek

Nabídka praktických činností: Výroba škapulíře a čarodějnice. Kresba čarodějnic uhlem, tuší + vybarvování. Vaření a ochutnávání (lektvarů) různých bylinek a poznávání stejných vůní. Míchání pití s různými chutěmi. Hry: Čarodějnice – poznej mě! (poznávání hmatem, sluchem). Co spadlo čarodějnici? (sluch). Přeskakování „ohníčku“. Čarodějko – my se ptáme – čehopak se chytit máme? Honička s čarodějnicí. Rej čarodějnic. Písnička Ježibaba. Lidová říkadla o čarodějnicích (Dagmar Šottnerová – Jaro, zvyky, obyčeje).

Očekávané výstupy: Nebát se, pohádkové postavy nechat v pohádkách, zachytit a vyjádřit své poznatky, vědomě využívat všech svých smyslů, záměrně pozorovat a všimnout si.

Rizika: Nepřiměřené nároky na dítě, časté organizování soutěživých činností, podpora nezdravé soutěživosti

6.3.6

Název: Velikonoce

Záměr: Seznámit se s tradicemi Velikonočních svátků ve městě a na vesnici, sdílet prožitky s kamarády, prožívat přípravy ve školce i v rodině, zapojit do přípravy rodiče.

Cíl: Vytvoření základních aktivních postojů ke světu, životu, pozitivních vztahů ke kultuře. Snaha o kooperaci skupiny.

Nabídka intelektových činností: Pranostiky, zvyky četba : O Toníkovi - Fr. Hrubín, Veršovaná pohádka : O Kohoutkovi a slepičce (Černík). Zaječí koleda, běžel tudy zajíček – písnička, pletu, pletu, pomlázku – koleda.

Nabídka praktických činností: Předávání vajíček, hra na slepičky, kvočna, hry s písničkami, slovní řetězec, na zaječí pelíšky, kdo to ťuká – sluchová hra, co patří k velikonočům, výroba velikonočních aranžmá, pečení velikonočních perníčků, přáníčka – využití výtvarných technik, tisk z výšky, mozaiky, zdobení vajíček – mramorování, vosková technika. Keramické odpoledne s rodiči – velikonoční nádoby. Setí osení., pletení pomlázek, kašírování – vajíčka. Kuřátka z piškotů.

Očekávané výstupy: Spolupracovat s ostatními, všimnout si co druhý potřebuje, co si přeje, vycházet mu vstříc, mít ohled na druhého pomoci slabšímu či postiženému kamarádovi.

Rizika: Nedostatečné uznání a oceňování úsilí či úspěchu dítěte, příliš mnoho nefunkčních pravidel ve skupině, děti se nepodílejí na jejich vytváření, ne všichni je dodržují (např. někteří dospělí).

6.3.7

Název: Moje rodina a moje okolí

Záměr: Utváření vztahu k jinému dítěti, dospělému, posilovat a obohacovat vzájemnou komunikaci a zajišťovat pohodu těchto vztahů. Utváření představ o rodinné hierarchii, pojmy žena a muž.

Cíl: Osvojení si elementárních poznatků a kompetencí důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem, posilování prosociálních postojů ve vztahu v rodině, mateřské škole, ve skupině vrstevníků, rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti.

Nabídka intelektových činností: Podpora kamarádských vztahů, snaha o sbližování dětí, společná povídání, sdílení, aktivní naslouchání druhému, podpora uvědomování si vztahů mezi lidmi (vztahy rodinné, přátelské, úcta ke stáří), povídání o důležitých funkcích rodiny. Básnička: Veberová, Staněk - Maminčina pomocnice. Písničky: Nestarej se ženo má.

(Stojan). Já mám bratra. Pohádky: Tři kamarádi (Veberová, Staněk – Čteme a recitujeme v MŠ, str. 245). O mazlíčkovi (Veberová, Staněk, str. 331).

Nabídka praktických činností: Námětové hry zaměřené na rozvíjení vztahu dítěte s nejbližším sociálním prostředím: Moje rodina. Můj kamarád. Moje skupina (Třída plná pohody). Pohybová hra: Šáteček. Kresba kamaráda. Koláž celé rodiny (Třída plná pohody, str.104). Výroba maňáska z punčochy – Já (200 výrobních činností, str. 93). Výroba stařenky z jablka (Hry pro maminky, str. 138). Otisk dlaně na plochu. Pečení dortu – rodinná oslava.

Očekávané výstupy: Respekt k dospělému, přirozená komunikace s druhým dítětem, navázání a udržení přátelství, pochopení nepostradatelnosti rodiny a potřeby mít kamaráda, respektování druhého a jeho potřeb, umět pomoci, podělit se o hračku, snaha vyjít druhému dítěti vstříc.

Rizika: Nedostatek estetických a etických podnětů a příležitostí k jejich kultivovanému prožívání a vyjádření. Nedostatek pozitivních příkladů a vzorů prosociálního chování, málo vstřícné postoje dospělých k dítěti i k sobě navzájem.

6.3.8

Název: Moje maminka

Záměr: Dítě pobízíme k hlubšímu citovému prožitku, učíme jej vyjádřit své city k matce, i způsoby, jak tyto city dávat mamince najevo – např. vlastnoručně vyrobeným dárkem, slovem, ale také schopností pomoci mamince. Dítě vypráví ostatním o své mamince, jaká je, jaké má vlastnosti. Připomenutí dítěti, že i babička je maminka a má také svátek.

Cíl: Uvědomění si jedinečnosti a nepostradatelnosti matky, naučit se říct: „Mám Tě rád“, naučit se pomáhat a dělat radost blízkým lidem, rozvoj a kultivace mravního a estetického vnímání, cítění a prožívání, prožívat a dětským způsobem projevoval, co cítí.

Nabídka intelektových činností: Písničky, básničky tematicky orientované ke Dni matek: Červené jablíčko. Maminky. Babička má svátek. Náš poklad. Dopísky do písku. Maminčin úsměv (Veberová, Staněk, str.210), Maminka (Veberová, Staněk, str. 63). Matičce (Veberová, Staněk, str. 207). Paní mámo zlatičká (Veberová, Staněk). Pohádka: Kdy je maminka nejkrásnější. Moje maminka je... – vlastnosti.

Nabídka praktických činností: Výroba práníčka ke Dni matek. Květina z papíru (Jaro). Výroba korálků, zápichů z Fimo hmoty. Jemná motorika: Navlékání korálků, algoritmus. Grafomotorika: Třídění geometrických tvarů, obtahování srdce. Námětová hra: Pečujeme o sourozence. Taneční hra: Naše máma (Taneční hry s písničkami, Kulhánková).

Očekávané výstupy: vyjádření citů, naučit se obdarovat, pomáhat, uvědomění si citových prožitků, být citlivé k lidem a svým nejbližším.

Rizika: Nedostatek příležitostí k rozvoji uměleckých dovedností dítěte a k vytváření jeho estetického vztahu k prostředí, ke kultuře a umění. Nedostatečná motivace dětí k jejich sebevyjádření a sebeuplatnění, málo podnětů a aktivit podporujících estetické vnímání, cítění a prožívání.

6.3.9

Název: Ve městě a na vesnici

Záměr: Dítě se učí vnímat rozdíly v životě ve městě a na vesnici, seznamuje se s místem, ve kterém žije a vytváří si k němu pozitivní vztah, vytváření povědomí o širším kulturním prostředí, zná svoji adresu a ví, kde bydlí kamarád, babička, teta... učí se, kde v blízkosti jeho bydliště je nemocnice, škola, školka, obchod...

Cíl: Orientace v prostředí svého bydliště, uvědomění si různých životních stylů.

Nabídka intelektových činností: Poučení o nebezpečných situacích, spojení s pohádkou. Pohádka: Budulínek, Kůzlátka, Smolíček Pacholíček. Pohádka: O naší milé vlasti (Veberová, Staněk, str. 340). Básnička : U našeho lesíka. U potoka roste kvítí. Zatoulané house (Veberová, Staněk). Povídání o rozdílnosti života ve městě a na venkově, poznávání hospodářských zvířat z obrázků a povídání o nich. Honzíkova cesta (Pleva).

Nabídka praktických činností: Hry a aktivity na téma dopravy, nácvik chování v dopravním prostředku. Pohybová hra: Kde je můj dům. Dopravní policista. Hmatová louka (Psychomotorické hry). Vycházka do okolí – do obchodu, do lékárny apod., hledání cesty zpět do školky, kresby tematicky zaměřené na život na vesnici a ve městě.

Očekávané výstupy: Pochopení rozdílu života lidí ve městě a na vesnici a umět říci, v čem se liší, zvýšení kompetence orientovat se v prostoru.

Rizika: Příliš racionální, hotový a uzavřený výklad světa, převaha předávání hotových poznatků slovním poučováním a vysvětlováním.

6.4 Teplé je, léto je, česů třešně vestoje

6.4.1

Název: Léto přichází

Záměr: Dítě poznává a pojmenuje charakteristické znaky léta, pozoruje změny v přírodě, počasí, oblečení

Cíl: Rozvoj fyzické a psychické zdatnosti; rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních i produktivních; vytváření základů pro práci s informacemi; rozvoj tvořivosti; osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví

Nabídka intelektových činností: Pojmenovat charakter. znaky léta, počasí, oblečení, sporty. Četba: L. Aškenázy „Duha“, básně: „Co chystá léto“, Fr. Hrubín „Léto“. Písně: „Léto hraje na kamínky“, „Už jde léto“, „Co je slunce“, „Voláme sluníčko“, „Ráček“, „ Proč“, „ Hřej sluníčko, hřej“, „Bouřka“, taneček: „Červen“. Poslech relaxační hudby: „Moře“, „Les“, „Louka“. NH: „ Na pláži“, společenské hry: „Pexeso“, „ Člověče, nezlob se“

Nabídka praktických činností: Hry na zahradě s pískem, vodou, využití mlhoviště, nafukovacích bazének, průlezek, stavění stanu. PH: „Na rybičky a rybáře“, „Cukr, káva, limonáda...“, „Honzo, vstávej!“, házení a chytání – plážové míče, létací talíře, kopaná, líný tenis. Kolektiv. práce „Moře“ koláž s pískem, mušlemi, kamínky..., malování trička, mandaly, omalovánky. Grafomot.: „Vlnky“, „Stany“, „Slunce“. Ochutnávka zrajícího ovoce: jahody, třešně.

Očekávané výstupy: Zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (překážky, míč, skupina dětí, voda, písek); vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větech; poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno; vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim; znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem

Rizika: Nedostatek času na spontánní hru k jejímu rozvinutí a dokončení, zahlcování podněty a informacemi bez možnosti nebo rozvíjení schopnosti s nimi samostatně pracovat.

6.4.2

Název: Život na louce

Záměr: Dítě poznává a záměrně pozoruje přírodní prostředí, seznamuje se s biotopem louky, učí se chránit životní prostředí

Cíl: Rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky; vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora zájmu a rozvoj zájmu o učení; rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách

Nabídka intelektových činností: Četba: „Ferda mravenec“, „Brouk Pytlík“, „Včelí medvídci“, báseň: „Polámal se mravenček“, písně: „Mravenčí ukolébavka“, „Travička zelená“, „Slunéčko“, „Kopretiny“, „Vlčí mák“, „Čmelák staví dům“, HPH: „Uvíváme věneček“. Prac. list: „Zatoulané tečky“ - počet, tvoření dvojic, více, méně: „Květiny na louce“. Společenské hry: „Žížaly“, „Barevné berušky“, „Housenka“, „Pexeso“, „Loto“. Prohlížení atlasů: hmyz, květiny.

Nabídka praktických činností: „Letní louka“, „Motýl“, „Brouk“ hry s barvou, modelování šneka, malování ulity, otisky trávy, skládání papíru dle slovního pokynu „Beruška“, vystřihování „Květiny“, „Tráva“, sběr a sušení květin: „Herbář“. Štafetové hry, PH: „Na broučky“, „Na Motýly“, „Kytky a berušky“, na louce, zahradě různé druhy lezení, plazení, válení sudů.

Očekávané výstupy: Koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou; ovládat koordinaci oko ruka, zvládat jemnou motoriku; projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu (hudbu, sledovat divadlo); chápat číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je používat; pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (chránit přírodu v okolí, živé tvory).

6.4.3

Název: Doprava

Záměr: Dítě se učí poznat a pojmenovat dopravní prostředky, učí se pochopit souvislosti vztahů, kde se pohybují, poznává a chápe pravidla bezpečnosti na ulici

Cíl: Osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví a bezpečí; rozvoj řečových schopností; rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti; rozvoj tvořivosti (tvořivé myšlení, řešení problémů, tvořivé sebevyjádření); rozvoj schopností sebeovládání; rozvoj kooperativních dovedností; pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit; osvojení si poznatků a dovedností k podpoře zdraví a bezpečí

Nabídka intelektových činností: Záměrné pozorování dopravních prostředků, určování a pojmenování jejich charakter. znaků, vlastností a funkcí, NH: „Na dopravu“, „Vlak“, orientace v prostoru, na ploše, manipulace s předměty, pracovní listy, počet, třídění, labyrinty. Četba: Pohádky: „O mašinkách“, básně: J. Žáčka: „Parník“, „Metro“, „Tramvaj“, písně: „Vlak“, „Červená, zelená“, „Autobus“, „Auto“, „Na pražské ulici“, HPH: „Vláček“. Jazykové hry: „Čím pojedu na výlet“, tvoření hádanek, vyprávění.

Nabídka praktických činností: PH: „Vlak“, „Na semafor“, změny rytmu, směru, reakce na zvukový, zrakový signál, jízda na koloběžkách, kolech, odrážedlech. Využití různých druhů stavebnic dráhy, silnice, dopravní prostředky, skládání papíru podle slovního pokynu „Parník“, „Lod“, stříhání, lepení, „Semafor“, „Zebra“, malování, modelování dopr. prostředků, grafomot: dolní oblouk: vlny, loď, horní oblouk: letadlo, spojování bodů: koleje, spirála: kouř. Pozorování křižovatky, konečné tramvaj, vozovny, návštěvy Technického muzea, Planetária

Očekávané výstupy: Vědomě používat všech smyslů, záměrně pozorovat, všimnout si (nového, změněného, chybějícího); řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat nápady; vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci „NE“ v situacích, které to vyžadují; spolupracovat s ostatními; rozlišit, co prospívá zdraví a co mu škodí, chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo své zdraví a bezpečí; rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí) a porozumět jejich významu a jejich komunikativní funkci

Rizika: Nevhodné vzory chování dospělých v okolí MŠ a v dopravních prostředcích

6.4.4

Název: Jedeme na výlet

Záměr: Dítě se seznamuje s novými místy v Praze 8 a okolí Prahy, učí se chovat bezpečně a ohleduplně v dopravních prostředcích, muzeu, v přírodě, rozvíjí komunikační dovednosti a kultivovaný projev

Cíl: Seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí v němž dítě žije; vytvoření základů aktivních postojů ke světu, životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat

Nabídka intelektových činností: Četba: B.Říha „Vítek na výletě“, místní pověsti. Písně: „Cestovatelská“, „Sláva, nazdar výletu“, „Takhle chodí chlapi“, „Cesta dlouhá“, „Na výletě“, „Okoř“, „Já mám kocábku...“. Řešení bludišť, prohlížení map, atlasů. Rozvoj řeči: zážitky z výletu, rozhovor nad fotografiemi, jazyk.hra „Na výlet si vezmu“

Nabídka praktických činností: Náměty na výlet: Chabry (menhir), Sedlec – Zámky (metro, vlak, loď, autobus), Roztoky u Prahy (zámek, park, muzeum), Čimický les (hájovna, hřiště), Libeňský zámeček (nádvoří, kaple, park), hvězdárna v Ďáblicích. PH: „Na hradního“, „Na sochy“. Malování, kreslení, koláže, muchláže, využití fotografií z kalendářů, dokreslování: zážitky z výletu. Stavby hradů, objektů z různých stavebnic, písku, krabic. Skládání kubusů, puzzlů: mapy, hrady, krajiny

Očekávané výstupy: Vnímání umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem (výstavy, památky) a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo); zachycovat skutečnost

Rizika: Cesta dopravním prostředkem s kočáry

7. Doplnkové akce a nabídka školy

pravidelné návštěvy divadelních představení pro děti

návštěvy muzeí, výstav a galerií

časté návštěvy ZOO (permanentka)

tématické výlety po Praze

ozdravné pobyty

oslavy narozenin a svátků dětí

výroba drobných dárků k různým příležitostem

využití vlastní sauny

plavecký kurs pro předškoláky

práce s výukovými programy na PC

náhradní odpolední činnosti pro děti s nižší potřebou spánku: individuální práce s keramickou hlinou, tanečky – hudebně pohybové činnosti, sportovní hry, tvořivá dílna

půjčovna hraček a speciálních pomůcek

svoz dětí autem

Speciální terapie

logopedie, rozvoj komunikačních schopností a dovedností
grafomotorika
canisterapie
pobyty v solné jeskyni
využití relaxačního a stimulačního bílého pokoje

Ve spolupráci s SPC:

rehabilitace Vojtovou metodou
poradenské a psychologické služby psychologa
Feuersteinova metoda rozvíjení rozumových schopností
poradenství speciálně pedagogické a psychologické
speciálně pedagogická a psychologická diagnostika
poradenství v oblasti poskytování sociálních služeb

8. Evaluační činnost školy

Analýza SWOT - východisko pro tvorbu školního vzdělávacího programu

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none">✓ Kolektiv kvalifikovaných (většinou plně) pracovníků věřících ve schopnosti dětí✓ Poměrně široké profesní spektrum✓ Tradice a dobré jméno školy✓ Bohatá nabídka terapií✓ Odpolední zájmové aktivity✓ Vhodné prostředí, nevšední materiální vybavení, bezbariérový přístup	<ul style="list-style-type: none">✓ Nedostatečné prostory pro přijetí všech zájemců ze strany rodin, vedení školy žádalo zřizovatele o investiční prostředky pro roky 2010/11 na přístavbu a celkovou rekonstrukci školy✓ Nedostatečné prostorové zázemí pro pracovníky (šatny, kabinety...)
Šance	Hrozby
<ul style="list-style-type: none">✓ Jediná škola svého druhu v okolí✓ Dobrá dopravní dostupnost, metro✓ Sponzorské aktivity✓ Dobré vztahy s obcí✓ Spolupráce s PedF UK a dalšími školami a organizacemi	<ul style="list-style-type: none">✓ Přetrvávající problémy s kanalizací✓ Zastaralé vybavení výměňkové stanice

Evaluační přehled

Předmět evaluace	Techniky evaluace	Časový plán	Odpovědnost
soulad ŠVP a RVP PV	prostudování RVP PV, analýza a vyhodnocení souladu s ŠVP a TVP, pedagogické porady	1x (2x) ročně	ředitelka, učitelky
naplňování cílů programu	zhodnocení vlastní práce učitelkami ve třídě – záznamové a hodnotící listy, autoevaluace, hodnocení práce dětí – portfolia; pedagogické porady	neformálním způsobem průběžně, písemně po skončení tématu (poznámky v třídní knize)	učitelky
kvalita podmínek vzdělávání (věcného)	pozorování, vyhledávání a pojmenování rizik, kontrola	průběžně	zástupkyně řed., školník, vedoucí

vybavení, BOZP, PO, životospráva, jídelníčku, střídání aktivit a relaxace, odpočinek aj.)	spotřebního koše, rozhovor; pedagogické porady s rodiči, dotazníky, ankety; záznamové a hodnotící listy		ŠJ, referent BOZP, učitelky
výsledky vzdělávání	pozorování dětské skupiny, individuální rozhovory s dětmi, vyhodnocování dětských prací, vyhodnocování POR, rozbor videozáznamů, pedagogické porady, rozhovory s rodiči; záznamové a hodnotící listy	průběžně, POR pololetně	učitelky, zástupkyně řed.
práce pedagogů	hospitace, neformální kontrola, rozhovory, vzájemné naslechy; VTI	průběžně	ředitelka, učitelky

Evaluace na úrovni školy – ředitelka

1. vlastní hodnocení školy (viz příloha ŠVP č. 9) – 1x ročně (1x za 3 roky)
 - Vzdělávací program školy
 - Podmínky vzdělávání
 - Průběh vzdělávání
 - Výsledky vzdělávání
 - Spolupráce s rodiči, vzájemné vztahy
 - Řízení školy
 - Úroveň výsledků práce školy
2. hospitační činnost ředitelky školy (viz příloha ŠVP č. _) – alespoň jednou do roka
3. neformální kontrola přímé pedagogické činnosti – průběžně

Evaluace na úrovni třídy – učitelky

- diskuse učitelek nad přímou pedagogickou činností – průběžně
- zápisy v třídní knize – průběžně
- hodnotící listy – jednou ročně

Evaluace na úrovni jednotlivých dětí:

- záznamy o prospívání dětí – průběžně
- revize plánů osobního rozvoje – 2x do roka

Literatura použitá a související

BEČVÁŘOVÁ, Z. *Současná mateřská škola a její řízení*. Praha: Portál, 2003. ISBN 80-7178-537-7.

BURIÁNOVÁ, J. *Řízení mateřské školy*. Praha: RAABE, 2005. ISBN 80-86307-19-0.

BURIÁNOVÁ, J. *Vedení mateřské školy 2*. Praha: RAABE, 1997. ISBN 80-902189-2-X.

Manuál k přípravě ŠVP (TVP) mateřské školy. Praha: Portál, 2004.

Přikrylový G., M.: *Pedagogická evaluace 1, 2*.

Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání. Praha: VÚP, 2004. ISBN 80-87000-00-5.

Právní normy:

Zákon č. 362/2006 Sb., *zákoník práce*.

Zákon č. 500/2004 Sb., *správní řád*.

Zákon č. 561/2004 Sb. *o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon)*.

Zákon č. 563/2004 Sb., *o pedagogických pracovnících*.

Vyhláška č. 14/2004 Sb., *o předškolním vzdělávání*, ve znění pozdějších předpisů.

Vyhláška č. 73/2004 Sb., *o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných*.

----- Original Message -----

From: [Hradecká Daniela](#)

To: marie.horazna@stibrova.cz

Sent: Thursday, October 01, 2009 2:53 PM

Subject: Konzultace k souladu ŠVP a RVP PV

Vážená paní ředitelko,

ŠVP Vaší **speciální** mateřské školy je v plném souladu s RVP PV.

Je **dokumentem velmi kvalitně zpracovaným, odborně erudovaným a přitom srozumitelným, s jasnou koncepcí pro využití v praxi.**

Přeji hezký den a jsem s pozdravem

Daniela Hradecká

P.S.

Zašlete, prosím, obratem Vaše vyjádření – slouží jako podklad pro naši zpětnou vazbu.